

og Fart på sproget blive gennemgået med fokus på mål, grundlæggende pædagogiske principper og den praktiske gennemførelse af interventionerne. Resultaterne af effektstudierne præsenteres med henblik på at belyse hvordan de to sproginterventioner bedst kan anvendes til at understøtte sproget hos forskellige grupper af børn.

11.20

Pause (vand, frugt)

11.30

SPELL og Fart på sproget: Sproginterventionernes mål, pædagogiske principper og praktiske gennemførelse (fortsat)

Dorthe Bleses og Anders Højen

12.20

Frokost

13.20

Praksiserfaringer fra arbejdet med Fart på sproget og SPELL

Gert Dirksen, souschef i Midtbyens Børnehus, Holstebro Kommune og Anne-Dorte Underbjerg og Marie Louise Weber, daglig leder og sprogansvarlig pædagog i Børnehuset Smørhullet, Rudersdal Kommune

Tre pædagoger fra dagtilbud der har gennemført Fart på sproget og SPELL fortæller om arbejdet med de to sproginterventioner.

13.40

Hvordan styrkes implementeringen af sproginterventionerne Fart på sproget og SPELL

Hanne Nielsen og Karen Krag Sehested

Resultater vedrørende implementeringskontekst og programmets anvendelighed danner baggrund for en beskrivelse af hvilke praktiske håndtag der kan skrues på for at øge effekten af programmerne for børnene. Bl.a. vil vi komme ind på hvordan der skabes gode strukturelle og kulturelle rammer for arbejdet med de forskellige interventioner, og hvordan det pædagogiske personale mest hensigtsmæssigt tilrettelægger det praktiske arbejde med interventionerne.

14.30

Pause (kaffe og kage)

15.00

Hvordan styrkes den generelle sprogpædagogiske praksis i danske dagtilbud

Justin Markussen-Brown

Hvad er god sprogpædagogisk praksis, og hvordan står det til med den sprogpædagogiske praksis i Danmark? I dette oplæg præsenteres resultaterne fra den første stor-skalaundersøgelse af sprogpædagogisk praksis i danske børnehaver. I forbindelse med studiet undersøgte forskere såvel det fysiske læringsmiljø som kvaliteten af interaktionerne mellem pædagoger og børn. Sidst i oplægget gives der anbefalinger til hvilke aspekter af sprogpædagogisk praksis der med fordel kan sættes fokus på i børnehaven og hvordan dette kan ske.

15.50

Afrunding

Dorthe Bleses, Anders Højen og Hanne Nielsen

16.00

Farvel

Tak til Socialstyrelsen og Det Strategiske Forskningsråd for forskningsmidler til at gennemføre hhv. Fart på sproget og SPELL.

Og tak til projektledere, pædagoger, forældre og børn i de deltagende kommuner: Aabenraa, Faxe, Gentofte, Halsnæs, København, Lejre, Rudersdal og Skive (Fart på sproget); Faaborg-Midtfyn, Favrskov, Guldborgsund, Holstebro, København og Odense (SPELL).

TILMELDING, PRISER OG PRAKTISKE OPLYSNINGER

TID OG STED

Den 28. og 29. april 2015

Syddansk Universitet, Odense, Campusvej 55

5230 Odense M, Lokale U 45

PRIS

1.200 kr. per dag. 1.800 kr. for begge dage. (ekskl. moms).

Prisen inkluderer morgenkaffe/-te med rundstykker, frugt, stor frokostbuffet med 1 vand, kaffe/te og kage.

Eftermiddagskaffe/-te med kage.

Der vil under hele konferencen være kildevand i lokalet.

TILMELDING

Tilmelding foretages elektronisk på www.sdu.dk/cfb.

Tilmelding er bindende.

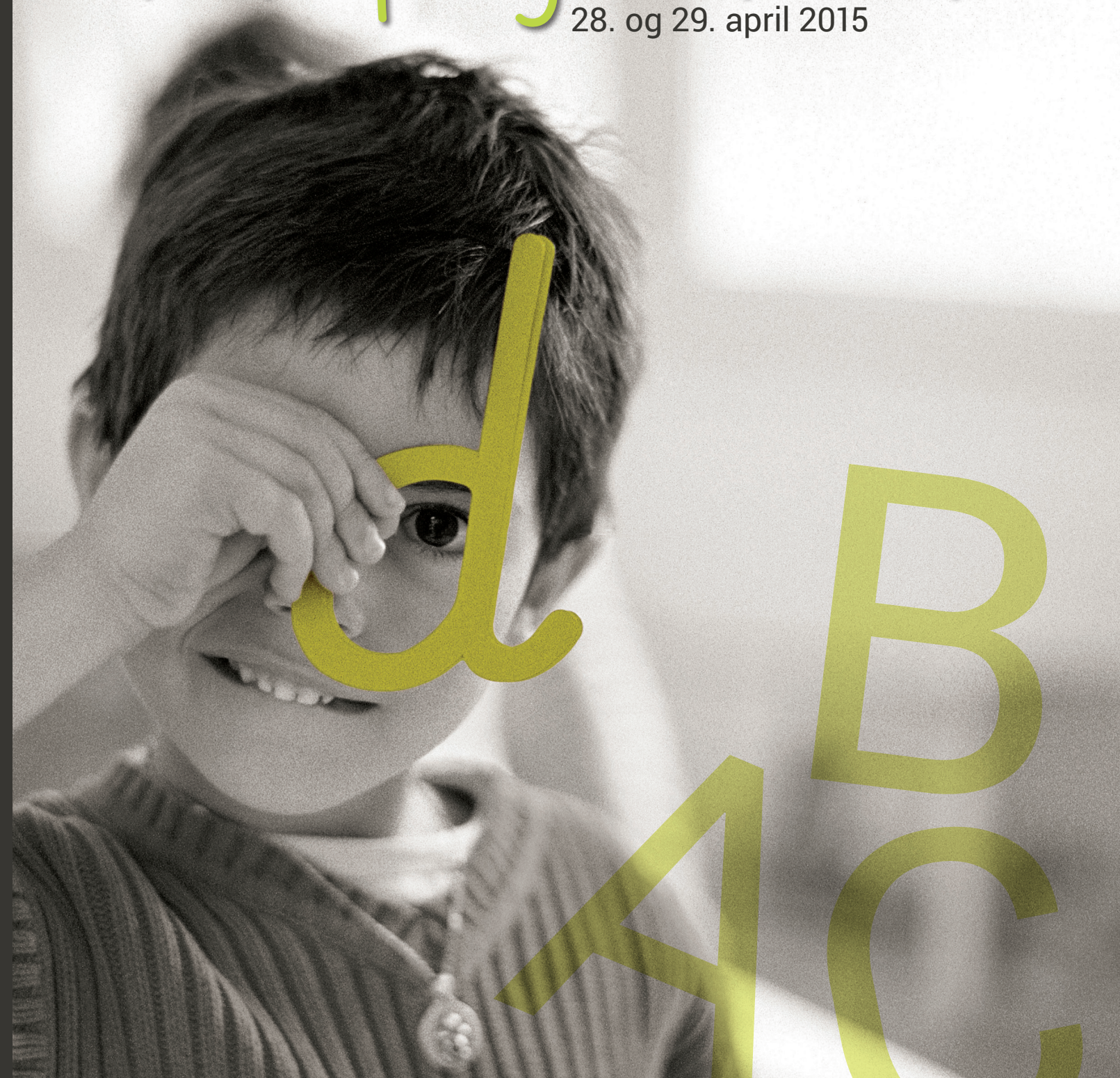
YDERLIGERE INFORMATION

Mette Kjær Andersen, Center for Børnesprog

Tlf.: 6550 2586. Mail mka@sdu.dk

SYDDANSK UNIVERSITETS Børnesprogskonference

28. og 29. april 2015

SYSTEMATISKE OG EKSPLICITTE
SPROGINTERVENTIONER I DANSKE DAGTILBUD

Resultater fra RCT-studierne Fart på sproget og SPELL

Konferencen afholdes af Center for Børnesprog i samarbejde med Socialstyrelsen

SYDDANSK UNIVERSITET

www.sdu.dk/cfb

Dorthe Bleses
Professor
Center for Børnesprog
Syddansk Universitet

Anders Højen
Lektor
Center for Børnesprog
Syddansk Universitet

Line Dybdal
Manager
Rambøll Management
Consulting

Karen Krag Sehested
Konsulent
Rambøll Management
Consulting

Hanne Nielsen
Chefkonsulent
Rambøll Management
Consulting

Justin Markussen-Brown
Ph.d.-stipendiat
Center for Børnesprog
Syddansk Universitet

SYSTEMATISKE OG EKSPPLICITTE SPROGINTERVENTIONER I DANSKE DAGTILBUD

Resultater fra RCT-studierne *Fart på sproget* og *SPELL*

Fart på sproget og *SPELL* er uden sidestykke de største undersøgelser af sproginterventioner i dagtilbud i Danmark til dato. Efter flere års arbejde med at udvikle og afprøve de to sproginterventioner, glæder vi os nu til at præsentere resultaterne af det store arbejde som mere end 14.000 børn og 1.100 pædagoger landet over har deltaget i.

Begge interventioner er baseret på en systematisk og eksplicit tilgang der har vist sig effektiv i mange studier fra bl.a. USA. Her arbejdes der med faste læringsområder og mål koblet med pædagogiske redskaber der har til formål at styrke kvaliteten og tilpasse interaktionen til det enkelte barns behov. Som noget nyt har vi med *Fart på sproget* og *SPELL* undersøgt om interventioner der indeholder de samme elementer virker i en dansk kontekst hvor det er pædagoger der står for gennemførelsen og hvor interventionerne skal indlejres i en til tider travl hverdag. Samtidig har vi også haft mulighed for at vurdere hvordan interventionerne vil virke under mere ideelle forhold.

Aktiviteterne i *Fart på sproget* er baseret på leg, mens de i *SPELL* tager udgangspunkt i læsning af bøger, og vi har undersøgt hvad der har størst effekt på børnenes sprog; men derudover er begge interventioner blevet gennemført under flere forskellige forhold, hvilket giver os mulighed for at få svar på en række andre spørgsmål relateret til sproginterventionerne og de rammer de er gennemført indenfor.

Alle oplæg på konferencen vil blive præsenteret af forskere fra Center for Børnesprog og projektmedarbejdere fra Rambøll der hver især har arbejdet indgående med de forskellige aspekter i og omkring interventionerne. Derudover vil projektledere og pædagoger fra de deltagende kommuner bl.a. fortælle om hvordan det har været at deltage i interventionerne.

Som noget nyt forløber konferencen over to dage – den første dag er en traditionel forskningsformidlende konferencedag, mens den anden er praksisorienteret. Vi har på den måde søgt at målrette indholdet på de to dage, så alle faggrupper får noget optimalt ud af konferencen. Vi håber det er lykkedes.

På gensyn på konferencen

Dorthe Bleses
Professor
Center for Børnesprog

PROGRAM 28. OG 29. APRIL

DAG 1

KONFERENCE MED FOKUS PÅ VIDENSKABELIG
FORMIDLING AF RESULTATER

09.30

Ankomst/kaffe, the og morgenbrød

10.00

Åbning af konferencen

Elisabeth Marian Thomassen, kontorchef, Kontoret for Børn og familie, Socialstyrelsen. Dekan for Det Humanistiske Fakultet
Simon Møberg Torp, Syddansk Universitet

10.20

Effekten af to RCT-studier af systematiske og eksplicite sproginterventioner i danske dagtilbud

Dorthe Bleses og Anders Højen

Børns tidlige sprogudvikling har stor betydning for deres livsmuligheder. Sproginterventionerne, *Fart på sproget* og *SPELL* er blevet afprøvet med ca. 14.000 børn i danske børnehaver med det formål at undersøge muligheden for at fremme sprogtilegnelsen. Resultaterne af de to RCT-studier der er gennemført, viser hvordan interventionerne har fungeret 1) samlet for alle institutioner med den naturlige variation i gennemførelsen, som der vil være i "virkeligheds verden" (effectiveness), og 2) særskilt for de institutioner som det er lykkedes at gennemføre størstedelen af interventionen (efficacy). Desuden vises effekten for børn afhængigt af bl.a. socioøkonomi og indvandringsbaggrund.

11.20

Pause (vand, frugt)

11.30

Effekten af to RCT-studier af systematiske og eksplicite sproginterventioner i danske dagtilbud (fortsat)

Dorthe Bleses og Anders Højen

12.20

Frokost

13.20

Implementeringen af *Fart på sproget* og *SPELL* set fra et kommunalt perspektiv

Eva Helver, projektleder i Guldborgsund Kommune
og Kristina Heiden, projektleder i Aabenraa Kommune

To kommunale projektledere fortæller om deres rolle i og erfaringer med implementeringen af de to sproginterventioner.

13.40

Implementeringskontekstens betydning for indsatsen.

Line Dybdal og Hanne Nielsen

Analyser af implementeringskonteksten danner baggrund for beskrivelsen af hvordan programmernes implementering modererer indsatsens effekt for børns sproglige

udvikling. De strukturelle og kulturelle forhold i dagtilbudet og kvaliteten af dagtilbuddets organisering og proces knyttes til variationer i effekt både på tværs af dagtilbud og på tværs af kommuner.

14.30

Pædagogisk praksis i danske dagtilbud

Justin Markussen-Brown

Hvad er god sprogpædagogisk praksis, og hvordan står det til med den sprogpædagogiske praksis i Danmark? I dette oplæg præsenteres resultaterne fra den første stor-skalaundersøgelse af det fysiske læringsmiljø og kvaliteten af interaktionerne mellem pædagoger og børn i danske dagtilbud. Sidst i oplægget gives der anbefalinger til hvilke aspekter af sprogpædagogisk praksis der med fordel kan sættes fokus på i børnehaven og hvordan dette kan ske.

15.00

Pause (kaffe og kage)

15.30

Hjemmelæringsmiljøets betydning for børns sprogtilegnelse

Dorthe Bleses og Anders Højen

Tidligere undersøgelser har vist at "læringsmiljøet" i hjemmet har stor betydning for børns sproglige udvikling. Hjemmelæringsmiljøet hænger typisk tæt sammen med familiens socioøkonomiske situation, fx forældrenes uddannelsesgrad og økonomi. Hjemmelæringsmiljøet hos 10.000 børn er blevet undersøgt for at udpege de faktorer som støtter eller hindrer sprogtilegnelsen. Resultaterne er vigtige for dialogen mellem hjem og dagtilbud om barnets sprog.

16.00

Afrunding

Dorthe Bleses, Anders Højen og Line Dybdal

16.20

Farvel

DAG 2

FORMIDLLENDE KONFERENCE MED FOKUS PÅ EN PRAKSIS-ORIENTERET PRÆSENTATION AF RESULTATERNE

09.30

Ankomst/kaffe, the og morgenbrød

10.00

SPELL og *Fart på sproget*: Sproginterventionernes mål, pædagogiske principper og praktiske gennemførelse

Dorthe Bleses og Anders Højen

Pædagoger kan styrke børnehavebørns sprog i den daglige kommunikation men også vha. mere målrettede redskaber. Med udgangspunkt i videoeksempler vil SPELL